

КОНТРОЛЬ ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
СИЛАБУС

Шифр і назва спеціальності	071 – Облік і оподаткування	Інститут / факультет	Навчально-науковий інститут економіки, менеджменту та міжнародного бізнесу
Освітня програма	Облік, аудит і оподаткування	Кафедра	Бізнес-аналітики, обліку і готельно-ресторанної справи
Тип програми	Освітньо-професійна	Мова навчання	Українська

Викладач

Тетяна Жадан, tetiana.zhadan@kphi.edu.ua

кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри бізнес-аналітики, обліку і готельно-ресторанної справи НТУ «ХПІ». Досвід роботи – 19 років. Авторка понад 150 наукових та навчально-методичних праць. Провідний лектор з дисциплін: «Контроль фінансово-господарської діяльності», «Аналіз та прогнозування ризиків в діяльності підприємства», «Облік у зарубіжних країнах», «Державний фінансовий контроль».

Загальна інформація про курс

Анотація	Дисципліна спрямована на оволодіння сучасними принципами, підходами, методами і методичними прийомами організації та здійснення контролю фінансово-господарської діяльності.
Цілі курсу	формування у студентів теоретичних знань та практичних навичок з організації та методики здійснення контролю фінансово-господарської діяльності.
Формат	Лекції, практичні заняття, консультації. Підсумковий контроль - іспит
Семестр	6

Обсяг (кредити) / Тип курсу	4 / Обов'язковий	Лекції (години)	6	Практичні заняття (години)	6	Самостійна робота (години)	108
-----------------------------	------------------	-----------------	---	----------------------------	---	----------------------------	-----

Програмні компетентності	ЗК07	Здатність бути критичним та самокритичним;
	ЗК08	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;
	ЗК11	Навички використання сучасних інформаційних систем і комунікаційних технологій;
	СК02	Використовувати математичний інструментарій для дослідження соціально-економічних процесів, розв'язання прикладних завдань в сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування;
	СК09	Здійснювати зовнішній та внутрішній контроль діяльності підприємства та дотримання ним законодавства з бухгалтерського обліку і оподаткування.

Результати навчання:

Шифр	Зміст
ПР02	Розуміти місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств;
ПР03	Визначати сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності;
ПР04	Формувати й аналізувати фінансову, управлінську, податкову і статистичну звітність підприємств та правильно інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень;
ПР05	Володіти методичним інструментарієм обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування господарської діяльності підприємств;
ПР06	Розуміти особливості практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування діяльності підприємств різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності.

Теми що розглядаються:

- Тема 1** Сутність, завдання та функції контролю фінансово-господарської діяльності
- Тема 2** Види і форми контролю фінансово-господарської діяльності
- Тема 3** Методи і методичні прийоми контролю фінансово-господарської діяльності
- Тема 4** Суб'єкти контролю фінансово-господарської діяльності та їх характеристика
- Тема 5** Організація проведення контролю фінансово-господарської діяльності
- Тема 6** Відповідальність за порушення у фінансово-господарській сфері
- Тема 7** Організація та методика здійснення контролю касових і банківських операцій
- Тема 8** Організація та методика здійснення контролю розрахункових операцій
- Тема 9** Організація та методика здійснення контролю розрахунків з оплати праці
- Тема 10** Організація та методика здійснення контролю операцій з основними засобами і нематеріальними активами
- Тема 11** Організація та методика здійснення контролю операцій з матеріальними цінностями
- Тема 12** Організація та методика здійснення контролю витрат на виробництво продукції та її собівартості
- Тема 13** Організація та методика здійснення контролю операцій з випуску та реалізації готової продукції
- Тема 14** Організація та методика здійснення контролю бухгалтерського обліку та фінансової звітності

Форма та методи навчання

Проведення **лекційних занять** передбачають використання традиційних форм (вступної, тематичної, оглядової). В процесі викладання використовується:

Лекція – бесіда, яка передбачає «діалог з аудиторією». Це проста форма активного залучення студентів до навчального процесу. Передбачається безпосередній контакт з аудиторією, що дає змогу зосередити увагу студентів на найбільш важливих проблемах теми, яка вивчається, визначити зміст і темп викладу навчального матеріалу з урахуванням рівня підготовленості та освіти аудиторії. Участь студентів у лекції-бесіді забезпечується різними прийомами, зокрема запитання до аудиторії. Вони носять інформаційний характер, тобто спрямовані не на контроль, а на з'ясування думок і рівнів поінформованості учнів з проблеми, що вивчається, актуалізації знань, необхідних для її розуміння, та визначення ступеня готовності до сприйняття матеріалу лекції. Запитання адресуються всій аудиторії. Студенти відповідають з місця. З метою заощадження часу запитання слід формулювати так, щоб можна було дати однозначну відповідь. З урахуванням змісту відповідей будуються подальше викладення матеріалу.

Лекція-візуалізація, яка передбачає використання демонстраційного матеріалу, форми наочності, які не лише доповнюють словесну інформацію, а й самі виступають носіями змістовної інформації. Читання лекції представляє собою вільне, розгорнуте коментування підготованих матеріалів. У візуальній лекції важливі візуальна логіка, ритм подачі матеріалу, його дозування, майстерність і стиль спілкування вик-ладача з аудиторією.

Лекція – дискусія – яка передбачає обмін думками та поглядами учасників з приводу певної теми (питання), а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів.

Практичні заняття передбачають інтерактивний підхід до проведення занять, який включає у себе проведення наступних видів занять:

1) підтверджуючі практичні роботи. Виконуючи їх, студент отримує підтвердження правильності викладених на лекціях теоретичних знань;

2) частково-пошукові практичні заняття. На таких заняттях студенти мають більше можливостей для творчої роботи. Деталізацію плану дослідження і визначення повного переліку питань, які необхідно дослідити, виконує сам студент;

3) ділові ігри - моделювання реальної діяльності у спеціально створеній проблемній ситуації. Ділова гра передбачає активне навчання, яке сприяє досягненню конкретних завдань, структурування системи ділових стосунків учасників. Її конструктивними елементами є проектування реальності, конфліктність ситуації, активність учасників, відповідний психологічний клімат, міжособистісне та міжгрупове спілкування, розв'язання сформульованих на початку гри проблем.

Методи контролю

Перевірка та оцінювання знань студентів під час проведення поточного та семестрового контролю проводиться наступними методами.

Поточний контроль реалізується у формі опитування, виступів на практичних заняттях, тестів, виконання індивідуального завдання (реферату), проведення контрольних робіт, ректорських контрольних робіт тощо.

Семестровий контроль проводиться у формі **екзамену** відповідно до навчального плану в обсязі навчального матеріалу, визначеного навчальною програмою та у терміни, встановлені навчальним планом. Семестровий контроль може проводитися в усній формі по екзаменаційних білетах або в письмовій формі за контрольними завданнями, а також шляхом тестування з використанням технічних засобів. Можливе поєднання різних форм контролю. Результати поточного контролю (поточна успішність) можуть враховуватись як допоміжна інформація для виставлення оцінки з даної дисципліни.

Студент вважається допущеним до семестрового екзамену з навчальної дисципліни за умови повного відпрацювання усіх практичних та індивідуальних завдань, передбачених навчальною програмою з дисципліни.

Розподіл балів, які отримують студенти.

Для одержання підсумкових балів студенту необхідно виконати всі обов'язкові види і форми завдань та контрольних заходів, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни. Розподіл кількості балів за результатами поточного та семестрового контролю знань студентів з дисципліни наведено у таблиці 1.

Таблиця 1 – Розподіл балів для оцінювання успішності студента для іспиту

Опитування, виконання тестів, виступи на практичних заняттях	Контрольна робота	Індивідуальне завдання (реферат)	Іспит	Сума
20	30	20	30	100

Критерії та система оцінювання знань та вмінь студентів.

Згідно основних положень ЄКТС, під системою оцінювання слід розуміти сукупність методів (письмові, усні і практичні тести, екзамени, проекти, тощо), що використовуються при оцінюванні досягнень особами, що навчаються, очікуваних результатів навчання.

Успішне оцінювання результатів навчання є передумовою присвоєння кредитів особі, що навчається. Тому твердження про результати вивчення компонентів програм завжди повинні супроводжуватися зрозумілими та відповідними критеріями оцінювання для присвоєння кредитів. Це дає можливість стверджувати, чи отримала особа, що навчається, необхідні знання, розуміння, компетенції.

Критерії оцінювання – це описи того, що як очікується, має зробити особа, яка навчається, щоб продемонструвати досягнення результату навчання.

Основними концептуальними положеннями системи оцінювання знань та вмінь студентів є:

1) підвищення якості підготовки і конкурентоспроможності фахівців за рахунок стимулювання самостійної та систематичної роботи студентів протягом навчального семестру, встановлення постійного зворотного зв'язку викладачів з кожним студентом та своєчасного коригування його навчальної діяльності;

2) підвищення об'єктивності оцінювання знань студентів відбувається за рахунок контролю протягом семестру із використанням 100 бальної шкали (табл. 2). Оцінки обов'язково переводять у національну шкалу (з виставленням державної семестрової оцінки «відмінно», «добре», «задовільно» чи «незадовільно») та у шкалу ECTS (A, B, C, D, E, FX, F).

Таблиця 2 – Шкала оцінювання знань та умінь: національна та ECTS

Рейтингова Оцінка, бали	Оцінка ECTS та її визначення	Національна оцінка	Критерії оцінювання	
			позитивні	негативні
90-100	A	Відмінно	<ul style="list-style-type: none"> - Глибоке знання навчального матеріалу модуля, що містяться в основних і додаткових літературних джерелах; - вміння аналізувати явища, які вивчаються, в їхньому взаємозв'язку і розвитку; - вміння проводити теоретичні розрахунки; - відповіді на запитання чіткі, лаконічні, логічно послідовні; - вміння вирішувати складні практичні задачі. 	Відповіді на запитання можуть містити незначні неточності
82-89	B	Добре	<ul style="list-style-type: none"> - Глибокий рівень знань в обсязі обов'язкового матеріалу, що передбачений модулем; - вміння давати аргументовані відповіді на запитання і проводити теоретичні розрахунки; - вміння вирішувати складні практичні задачі. 	Відповіді на запитання містять певні неточності;

Рейтингова Оцінка, бали	Оцінка ECTS та її визначення	Національна оцінка	Критерії оцінювання	
			позитивні	негативні
75-81	С	Добре	<ul style="list-style-type: none"> - Міцні знання матеріалу, що вивчається, та його практичного застосування; - вміння давати аргументовані відповіді на запитання і проводити теоретичні розрахунки; - вміння вирішувати практичні задачі. 	<ul style="list-style-type: none"> - невміння використовувати теоретичні знання для вирішення складних практичних задач.
64-74	Д	Задовільно	<ul style="list-style-type: none"> - Знання основних фундаментальних положень матеріалу, що вивчається, та їх практичного застосування; - вміння вирішувати прості практичні задачі. 	<ul style="list-style-type: none"> Невміння давати аргументовані відповіді на запитання; - невміння аналізувати викладений матеріал і виконувати розрахунки; - невміння вирішувати складні практичні задачі.
60-63	Е	Задовільно	<ul style="list-style-type: none"> - Знання основних фундаментальних положень матеріалу модуля, - вміння вирішувати найпростіші практичні задачі. 	<ul style="list-style-type: none"> Незнання окремих (непринципових) питань з матеріалу модуля; - невміння послідовно і аргументовано висловлювати думку; - невміння застосовувати теоретичні положення при розв'язанні практичних задач
35-59	FX (потрібне додаткове вивчення)	Незадовільно	<ul style="list-style-type: none"> Додаткове вивчення матеріалу модуля може бути виконане в терміни, що передбачені навчальним планом. 	<ul style="list-style-type: none"> Незнання основних фундаментальних положень навчального матеріалу модуля; - істотні помилки у відповідях на запитання; - невміння розв'язувати прості практичні задачі.
1-34	Ф (потрібне	Незадовільно	-	<ul style="list-style-type: none"> - Повна відсутність знань значної

Рейтингова Оцінка, бали	Оцінка ECTS та її визначення	Національна оцінка	Критерії оцінювання	
			позитивні	негативні
	повторне вивчення)			частини навчального матеріалу модуля; - істотні помилки у відповідях на запитання; - незнання основних фундаментальних положень; - невміння орієнтуватися під час розв'язання простих практичних задач

Базова література:

1 Дікань Л. В. Фінансово-господарський контроль: Навч. посібник. Київ : Знання, 2010. 395 с. URL: <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/10383> (дата звернення: 27.08.2021)

2 Жадан Т.А., Яценко С.О. Внутрішній контроль як економічна категорія: систематизація наукових підходів та уточнення змісту. *Глобальні та національні проблеми економіки*: електрон. наук. фахове вид. 2017. № 16. С. 845-850. URI: <http://global-national.in.ua/issue-16-2017> (дата звернення: 29.08.2021).

3 Жадан Т. А., Мелень О.В. Ризик-орієнтований підхід до організації системи внутрішнього контролю в готельно-ресторанному бізнесі. *Інфраструктура ринку*: електрон. наук.-практ. журн. 2020. Вип. 50. С. 263–267. URL: <http://www.market-infr.od.ua/uk/50-2020> (дата звернення: 28.08.2021).

4 Контроль і ревізія: Підручник для студентів спеціальності «Облік і аудит» вищих навчальних закладів / Ф.Ф. Бутинець, Н.Г. Виговська, Н.М. Малуґа, Н.І. Петренко; за ред. проф. Ф.Ф. Бутинця. 3-є вид., доп. і перероб. Житомир: ПП «Рута», 2002. 544 с. URL: <http://www.twirpx.com/file/615642/> (дата звернення: 27.08.2021)

5 Манойленко А. В., Жадан Т.А., Аннаєв М. Учетно-аналитическое обеспечение внутреннего контроля финансовых результатов: систематизация подходов и уточнение содержания. *Вісник Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут" (економічні науки)* : зб. наук. пр. 2017. № 46 (1267). С. 104-108. URL: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/34009> (дата звернення: 27.08.2021).

6 Мелень О.В., Жадан Т.А. Науково-теоретичні та організаційні аспекти організації бухгалтерського обліку та контролю у сфері малого бізнесу України. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*: електрон. наук. фахове видання. 2021. Вип. 2 (29). С. 154–159. URL: <http://www.easterneurope-ebm.in.ua/index.php/vipusk-29-2021> (дата звернення: 27.08.2021)

7 Мурашко В.М. Контроль і ревізія фінансово-господарської діяльності: Навч. посібник. / За заг. ред. П.В. Мельника. Київ : ЦУЛ, 2003. 311 с. URL: <http://www.vuzlib.su/murashko/index.htm> (дата звернення: 27.08.2021)

8 Павлюк В.В., Сердюк В.М., Акаєв Ш.М. Контроль і ревізія: навчальний посібник; Макіївський екон.-гуманіт. ін.-т. Київ : Центр навч. літ., 2006. 196 с.

9 Романів Є.М. Контроль і ревізія. Навчальний посібник. Нормативно-практичні матеріали. 3-є вид., перероб. і доп. Львів : Національний університет «Львівська політехніка», «Інтелект-Захід», 2004. 328 с. URL: http://www.vuzlib.su/books/752-Контроль_і_ревізія (дата звернення: 27.08.2021)

10 Стрельніков Р.М. Контроль і ревізія. Практикум. Навчальний посібник. Київ : ЦУЛ, 2007. 296 с. URL: <http://www.twirpx.com/file/567647/>

(дата звернення: 27.08.2021)

11 Усач Б.Ф. Контроль і ревізія : підручник. Київ : Знання, 2007. 263 с.

Допоміжна література:

12 Аудит і ревізія підприємницької діяльності: навч. посібник / Ф.Ф. Бутинець та ін.; За ред. Ф.Ф. Бутинця. Житомир : ПП «Рута», 2001. 416 с.

13 Вітвицька Н.С., Кузьмінська О.Е. Контроль і ревізія : для самоств. вивч. дисц. Київ : КНЕУ, 2000. 166 с.

14 Дікань Л. В., Синюгіна Н. В. Фінансово-господарський контроль: навчальний посібник для самоствійного вивчення дисципліни. Харків : ХНЕУ, 2011. 336 с. URL: <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/10380> (дата звернення: 27.08.2021)

15 Жадан Т.А., Куліш О.О. Економічна сутність категорії «витрати» як об'єкта бухгалтерського обліку та внутрішнього контролю. *Бізнес Інформ*. 2017. № 11 (478). С. 24-30. URL: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/34281> (дата звернення: 27.08.2021).

16 Куркін М.В., Понікаров В. Д. Ревізії та перевірки за зверненнями правоохоронних органів : навч. посібник; Харківський держ. економ. ун-т. Харків : Східно-регіон. центр гуманіт.-освітніх ініціатив, 2003. 412 с.

17 Організація перевірок фінансово-господарської діяльності: підручник / З.Б. Живко та ін.; за заг. ред. З.Б. Живко. Львів : ЛьвДУВС, 2011. 548 с.

18 Усач Б.Ф. Контроль і ревізія : підручник. 4-те вид. Київ : Знання-Прес, 2002. 253 с.

19 Про адміністративні правопорушення: Кодекс України від 07.12.1984 № 8073-Х. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10> (дата звернення: 27.08.2021)

20 Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні: Закон України від 06.01.1993 р. № 2939-ХІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-12> (дата звернення: 27.08.2021)

21 Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996-ХІV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (дата звернення: 27.08.2021)

22 Про оплату праці: Закон України від 24.03.1995 р. № 108/95-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/108/95-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 27.08.2021)

23 Про відпустки: Закон України від 15.11.1996 р. № 504/96-ВР. URL: <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/504/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 27.08.2021)

24 Про затвердження Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні: постанова Правління Національного банку України від 29.12.2017 № 148. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0148500-17> (дата звернення: 27.08.2021)

25 Про затвердження Інструкції про службові відрядження в межах України і за кордон: наказ Міністерства фінансів України від 13.03.98 р.

№ 59. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0218-98> (дата звернення: 27.08.2021)

26 Якименко-Терещенко Н. В., Жадан Т.А. Обліково-аналітичне забезпечення управління нематеріальними активами в контексті інноваційного розвитку залізничного транспорту. *Розвиток методів управління та господарювання на транспорті* : зб. наук. пр. 2019. Вип. 3 (68). С. 86-96. URL: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/43642> (дата звернення: 27.08.2021).

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни

Таблиця 3 – Перелік дисциплін

Вивчення цієї дисципліни безпосередньо спирається на:	На результати вивчення цієї дисципліни безпосередньо спираються:
Звітність підприємств Облік у зарубіжних країнах Облік і звітність в оподаткуванні	Аудит Аналіз господарської діяльності Управлінський облік

Провідний лектор: доц. Жадан Т.А.
(посада, звання, ПІБ)

(підпис)